

๑๕๕๒

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

ลักษณะ ๑

ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธ
ศักราช ๒๔๘๕

(๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับ
ที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับ
ที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๘

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๑

(๕) บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการ” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในกระทรวงยุติธรรม

“ก.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ข้าราชการฝ่ายตุลาการได้แก่

(๑) ข้าราชการตุลาการ คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี รวมตลอดถึงผู้ช่วยผู้พิพากษาและข้าราชการผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

(๒) คณะบดียุติธรรม คือ ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม

(๓) ข้าราชการธุรการซึ่งแบ่งออกเป็น

(ก) ข้าราชการธุรการสามัญ คือ ข้าราชการผู้มีหน้าที่ในทางธุรการ โดยได้รับเงินเดือนในอัตราสามัญ

(ข) ข้าราชการธุรการวิสามัญ คือ ข้าราชการผู้มีหน้าที่ในทางธุรการ โดยได้รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ

มาตรา ๖ ข้าราชการตุลาการและคณะบดียุติธรรมจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ และตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ส่วนข้าราชการธุรการสามัญจะได้รับเงินเดือนตามอัตราในบัญชีซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญ

ในปี่หนึ่ง ให้กระทรวงการคลังกำหนดเงินในงบประมาณไว้สำหรับเดือนเงินเดือนข้าราชการฝ่ายตุลาการตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๘๗

มาตรา ๗ เครื่องแบบของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ
ยุติธรรม และระเบียบการแต่งให้เป็นไปตามที่กำหนดโดย
พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ข้าราชการตุลาการผู้ไปรับราชการตามกฎหมาย
ว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อออกจากราชการที่ไปรับนั้น
โดยไม่มีความเสียหายแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการโดย
รับเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ในขณะที่ไปรับราชการตามกฎหมาย
นั้น ก็ให้ยื่นคำขอภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน แล้ว
ให้รัฐมนตรีรับบรรจุที่เดียว

มาตรา ๙ รัฐบาลอาจส่งข้าราชการตุลาการผู้ใดให้ไปทำงาน
เทศบาลหรือองค์การสาธารณะหรือกิจการอื่น ๆ ได้

ถ้าข้าราชการผู้นั้นถูกเรียกกลับเข้ารับราชการ ก็ให้
ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าที่ได้รับอยู่ในขณะที่เรียกกลับตามหลัก
เกณฑ์และวิธีการของ ก.พ. จะได้กำหนด

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาราชการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียม
การสอบครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และออกกฎกระทรวง
เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๕๕๗

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๒

ข้าราชการตุลาการ

หมวด ๑

การบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อน

มาตรา ๑๑ ตำแหน่งข้าราชการตุลาการมีดังนี้ ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง อธิบดีผู้พิพากษามาตร ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลแพ่ง ผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษา

นอกจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว อาจให้มีตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งจะได้มีกฎกระทรวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

กำหนดเทียบกับตำแหน่งดังกล่าวแล้ว กฎกระทรวงเห็นว่า ให้ได้รับความเห็นชอบของ ก.ต. ก่อน

มาตรา ๑๒ ข้าราชการตุลาการให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๘
- (๒) อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๗
- (๓) ผู้พิพากษาศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๖
- (๔) อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง อธิบดีผู้พิพากษภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๕
- (๕) ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๔
- (๖) ผู้พิพากษาศาลแพ่ง ผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๓
- (๗) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น และผู้พิพากษา ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๒

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

(๘) ผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ได้รับเงินเดือนชั้น ๑

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการได้เลื่อนตำแหน่งให้ได้รับเงินเดือนในอัตราขั้นต่ำของขั้นที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งที่เลื่อนขึ้น แต่ถ้าวุฒันได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของขั้นที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งดังกล่าว ก็ให้รับเงินเดือนในขั้นของขั้นที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ซึ่งมีจำนวนเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่

มาตรา ๑๓ การบรรจุข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้รัฐมนตรีบรรจุโดยวิธีการสอบคัดเลือกตามความในหมวด ๒ แห่งลักษณะนี้

แต่ถ้าผู้ใด

(๑) สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่ง ก.ต. เห็นว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และสอบไล่ได้เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตหรือนิติศาสตร์บัณฑิตหรือสอบไล่ได้ทางสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

(๒) เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตหรือนิติศาสตร์บัณฑิต หรือสอบไล่ได้วิชากฎหมายชั้นเนติบัณฑิตจากโรงเรียนกฎหมาย

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

กระทรวงยุติธรรมหรือสอบไล่สำเร็จวิชากฎหมายจากคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. ๒๔๙๖ และสอบไล่ได้ชั้นเกียรตินิยมทางสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสอบไล่ได้ปริญญาโททางกฎหมายไทย แล้วได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าสองปี หรือ

(๓) สอบไล่ได้ปริญญาเอกทางกฎหมายไทย

เมื่อ ก.ต. ได้พิจารณาและสอบสวนเห็นว่า เป็นผู้คุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และสมควรที่จะรับ ก็ให้รัฐมนตรีบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราส่วนของจำนวนผู้สอบคัดเลือกได้ ซึ่ง ก.ต. จะได้กำหนด

มาตรา ๔๔ การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการนอกจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้รัฐมนตรีเสนอ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง

บุคคลผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาจะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และได้รับการอบรมจากกระทรวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

ยุติธรรมมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ผลของการอบรมเป็นที่
พอใจของกระทรวงยุติธรรมว่า ผู้ช่วยผู้พิพากษามีความรู้ความ
สามารถและความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นผู้พิพากษา

ผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาแล้วเป็นเวลา
สองปี และผลของการอบรมยังไม่เป็นที่พอใจของกระทรวง
ยุติธรรมดังกล่าวในวรรคก่อน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ออก
จากราชการ

ในปีแรกที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา หาก
ปรากฏว่าผู้ได้รับแต่งตั้งไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้พิพากษา ให้
รัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลขอให้ทรงถอดถอนด้วยความ
เห็นชอบของ ก.ต.

มาตรา ๑๕ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการตุลาการในชั้น
หนึ่ง ๆ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้สั่งเลื่อน ในเมื่อได้รับความเห็น
ชอบของ ก.ต. แล้ว โดยปกติปีละหนึ่งขั้น โดยคำนึงถึงความ
อุตสาหะ ความสามารถ และการปฏิบัติตามวินัย ตลอดจน
คุณภาพและปริมาณแห่งราชการตำแหน่งนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็น
ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎกระทรวง กฎกระทรวง
เช่นว่านี้ให้ได้รับความเห็นชอบของ ก.ต. ก่อน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการตุลาการตั้งแต่ชั้น ๓ ขึ้น
ไปต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๑๖ การส่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงาน
ชั่วคราวกำหนดไม่เกินหกเดือน ในตำแหน่งราชการตุลาการ
ที่ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่ ให้รัฐมนตรีสั่งได้ แต่ถ้า
เกินหกเดือนต้องได้รับอนุมัติของ ก.ต. แต่ทั้งนี้ไม่กระทบ
กระเทือน ถึงอำนาจสั่งให้ช่วยราชการตามพระธรรมนูญศาล
ยุติธรรม

มาตรา ๑๗ การโอนข้าราชการตุลาการไปเป็นข้าราชการ
ตุลาการ หรือข้าราชการพลเรือน ให้รัฐมนตรีสั่งได้ เมื่อ
ข้าราชการตุลาการผู้นั้นยินยอม และ ก.ต. เห็นชอบด้วยแล้ว

การให้ข้าราชการตุลาการไปทำงานในตำแหน่งข้าราชการ
ตุลาการหรือตำแหน่งการเมืองในกระทรวงยุติธรรม ให้รัฐมนตรี
สั่งได้ เมื่อ ก.ต. เห็นชอบด้วย ในระหว่างที่ปฏิบัติงาน
เช่นว่านี้ ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะทำการพิจารณาพิพากษาคดี
มิได้

มาตรา ๑๘ การโอนข้าราชการตุลาการไปเป็นข้าราชการ
ตุลาการ โดยได้รับเงินเดือนซึ่งไม่สูงกว่าเดิมอาจทำได้ เมื่อ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

ก.ต. เห็นชอบด้วย แต่ข้าราชการธุรการนั้นต้องเคยดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการมาแล้ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง

มาตรา ๑๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการไปโดยมิได้มีความผิดหรือมลทินในราชการหรือไปรับราชการในกระทรวงทบวงกรมอื่น เมื่อจะกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการโดยได้รับเงินเดือนซึ่งไม่สูงกว่าขณะพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ ถ้ามีคุณสมบัติตามความในมาตรา ๒๐ รัฐมนตรีจะสั่งรับเพื่อบรรจุเมื่อได้รับความเห็นชอบของ ก.ต.แล้วก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง

หมวด ๒

การสอบคัดเลือก

มาตรา ๒๐ ผู้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ต้อง

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๔) (ก) เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตหรือนิติศาสตร์บัณฑิต หรือสอบไล่ได้วิชากฎหมายชั้นเนติบัณฑิตจากโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม หรือสอบไล่สำเร็จวิชากฎหมายจากคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๓๖ หรือสอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่ง ก.ต. เทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และ

(ข) สอบไล่ได้วิชากฎหมายจากสำนักอบรมศึกษา
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

(๕) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา
(๖) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักราชการ
(๗) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องใน
ศีลธรรมอันดี

(๘) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

(๑๐) ไม่เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๑๑) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีกายทุพพลภาพ หรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง

(๑๒) เป็นผู้ที่คณะกรรมการแพทย์มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คนซึ่ง ก.ต. จะได้กำหนดตัวได้ตรวจร่างกายและจิตใจแล้ว และ ก.ต. ได้พิจารณารายงานของแพทย์เห็นว่าสมควรรับสมัครได้

ให้ ก.ต. มีอำนาจวางระเบียบเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบคัดเลือกก่อนที่จะรับสมัครได้

มาตรา ๒๑ ให้ ก.ต. มีอำนาจกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกตามมาตรา ๒๐ ตลอดจนวางเงื่อนไขในการรับสมัคร

เมื่อสมควรจะมีการสอบคัดเลือกเมื่อใด ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเสนอต่อ ก.ต. ให้ ก.ต. จัดให้มีการสอบคัดเลือกเมื่อได้มีการสอบใหม่และได้ประกาศผลของการสอบแล้ว บัญชีสอบคัดเลือกคร่าวๆ ก่อนเป็นอันลี้มเลิก

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๒๒ ตำแหน่งข้าราชการตุลาการใดที่โดยลักษณะปริมาณ หรือคุณภาพของงานไม่เหมาะสมแก่การแต่งตั้งบุตรหรือสตรีเข้ารับราชการ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวงซึ่งออกโดยความเห็นชอบของ ก.ต. มิให้บุตรหรือสตรีเข้ารับราชการในตำแหน่งนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ที่สอบได้คะแนนสูงให้ได้รับบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาก่อนผู้ที่ได้คะแนนต่ำลงมาตามลำดับแห่งบัญชีสอบคัดเลือก

ผู้สอบคัดเลือกได้คนใด หากขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามมาตรา ๒๐ หรือเป็นบุคคลซึ่ง ก.ต. เห็นว่ามีความประพฤติหรือเหตุอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมจะเป็นข้าราชการตุลาการ เป็นอันหมดสิทธิเข้ารับราชการตามการสอบคัดเลือกนั้น

ผู้สอบคัดเลือกได้คนใดได้รับบรรจุเข้ารับราชการแล้ว หากปรากฏต่อ ก.ต. ว่าขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ ตั้งแต่ก่อนได้รับการบรรจุ ถ้าเป็นข้าราชการตุลาการนอกจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงถอดถอนสำหรับตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาให้รัฐมนตรีสั่งถอดถอน

หมวด ๓

การพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๔ ข้าราชการตุลาการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) โอนไปรับราชการทางอื่น
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ให้ออก
- (๕) ปลดออก
- (๖) ไล่ออก

การพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ แต่ถ้าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงถอดถอน

มาตรา ๒๕ ภายใต้งบัตยแห่งกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการก็ย่อมทำได้ เมื่อรัฐมนตรีได้สอบสวนพิจารณาและอนุญาตแล้ว ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๑

ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันยื่นหนังสือขอลาออกก็ได้

ในกรณีผู้ขอลาออกมีเรื่องถูกกล่าวหาว่าทำผิดวินัย และอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาทางวินัย รัฐมนตรีจะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เพื่อรอฟังผลของเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่าทำผิดวินัยก็ได้ แต่ในกรณีที่ผู้ขอลาออกมีกรณีถูกกล่าวหาว่าทำผิดคดีอาญาซึ่งมิใช่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่จำกัดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือมีกรณีต้องหาว่าทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ห้ามมิให้รัฐมนตรีอนุญาตการลาออก แต่เมื่อเรื่องถึงที่สุดแล้วผู้ขอลาออกไม่ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือถูกสั่งให้ออก จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกเพราะเหตุนี้ต่อไปไม่ได้

มาตรา ๒๖ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรให้ข้าราชการตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งโดยให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ จะกราบบังคมทูลเพื่อให้ผู้นั้นออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการก็ได้ แต่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

(๑) การให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทน
ให้ทำได้เฉพาะเหตุดังนี้

(ก) เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดต้องหาว่ากระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง และได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามวิธี
การที่ได้บัญญัติไว้ในลักษณะ ๘ หมวด ๓ แล้ว ไม่ได้ความ
เป็นสัจย์ว่ากระทำความผิดที่จะต้องถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้
ออก แต่ ก.ต. เห็นว่าผู้ขึ้นมามีผลขึ้นหรือมีหมอง จะให้รับ
ราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการและเห็นสมควรให้
ออกจากราชการ

(ข) เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดบกพร่องต่อหน้าที่
หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ
ประพฤติดนไม่สมควรที่จะให้ คงเป็นข้าราชการตุลาการต่อไป
และ ก.ต. ได้พิจารณาเห็นสมควรให้ออกจากราชการ

(ค) เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ราชการสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ และ
ก.ต. ได้พิจารณาเห็นสมควรให้ออกจากราชการ

(ง) เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใด ก.ต. ได้สอบสวน
พิจารณาเห็นว่าขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ (๑) หรือ (๑๑)

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

หรือขาดจากสมาชิกภาพแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือไปดำรง
ตำแหน่งการเมือง หรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้น
แต่กรณีตามความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง

(๒) การให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทุพพล
ภาพหรือเพราะเหตุรับราชการนาน ให้ทำได้เมื่อ ก.ต. ได้
พิจารณาเห็นสมควรให้ออกจากราชการ

มาตรา ๒๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุข้าราชการ
ได้ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการตุลาการ ผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ
บำนาญซึ่งมีอายุจะครบกำหนดพ้นจากราชการเพราะเหตุสูงอายุ
ในปีถัดไปต่อเจ้ากระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการแล้ว ให้เจ้ากระทรวงเสนอเรื่องไปให้ ก.ต. พิจารณา
ถ้า ก.ต. เห็นว่าข้าราชการผู้ใดสมควรได้รับการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีเพื่อต่อเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ ก็ให้เจ้ากระทรวงดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๔ การไล่ออก การปลดออก และการให้ออก
จากราชการ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๘

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

ลักษณะ ๓

คณะกรรมการตุลาการ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการตุลาการขึ้นคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า ก.ต. ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธาน ประธานศาลฎีกา เป็นรองประธาน อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง และอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร

ให้ ก.ต. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายตุลาการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๓๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ หากตำแหน่งกรรมการดังกล่าวว่างลงก่อนถึงกำหนด รัฐมนตรีอาจดำเนินการให้มีการแต่งตั้งเพื่อซ่อม กรรมการซึ่งได้รับเลือกซ่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของกรรมการที่ต้นแทน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยรีบด่วน ก็ให้กรรมการที่เหลือดำเนินการไปได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีกรรมการพอที่จะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๓๒ กรรมการตุลาการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) พ้นจากตำแหน่งที่ระบุไว้ตามมาตรา ๒๕

(๔) ครบกำหนดตามวาระ

มาตรา ๓๓ ถ้าในคราวใดประธานและรองประธานไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกประธานสำหรับคราวนั้น

การประชุมของ ก.ต. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุมได้

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ ก.ต. มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้เสนอเรื่องต่อ ก.ต. แต่ทั้งนี้ไม่ได้ตัดสิทธิกรรมการคนหนึ่งคนใดที่จะเสนอ

มาตรา ๓๕ ก.ต. มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการให้ทำการใด ๆ แทนเพื่อเสนอ ก.ต.

ลักษณะ ๔

คณะยุติธรรม

มาตรา ๓๖ การบรรจุและแต่งตั้งคณะยุติธรรมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการซึ่งรัฐมนตรีกำหนด โดยคัดเลือกจากอิสลามศาสนิกผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) และไม่ต้องห้ามตาม (๖) ถึง (๑๑)

(๒) มีภูมิรู้ในศาสนาอิสลามพอที่จะเป็นผู้วินิจฉัยขาดข้อกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก

(๓) มีความรู้ภาษาไทยอ่านออกเขียนได้

มาตรา ๓๗ การเลื่อนเงินเดือนและการออกจากราชการของคณะยุติธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการซึ่งรัฐมนตรีกำหนด

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๓๘ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการลงโทษ
มาใช้บังคับแก่ตะไค้ะยุติธรรมโดยอนุโลม

ลักษณะ ๕

ข้าราชการธุรการสามัญ

มาตรา ๓๙ ชั้นข้าราชการธุรการสามัญ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ข้าราชการธุรการสามัญชั้นจัตวา
- (๒) ข้าราชการธุรการสามัญชั้นตรี
- (๓) ข้าราชการธุรการสามัญชั้นโท
- (๔) ข้าราชการธุรการสามัญชั้นเอก
- (๕) ข้าราชการธุรการสามัญชั้นพิเศษ

มาตรา ๔๐ ตำแหน่งข้าราชการธุรการสามัญ มีดังนี้

- (๑) เสมียนพนักงำน
- (๒) ประจำแผนก
- (๓) หัวหน้าแผนก
- (๔) หัวหน้ากอง
- (๕) ผู้อำนวยการกอง
- (๖) อธิบดี

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

(๗) รองปลัดกระทรวง

(๘) ปลัดกระทรวง

ส่วนตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นจะได้มีกฎ ก.พ. กำหนด
เทียบกับตำแหน่งที่กล่าวมาแล้ว

มาตรา ๔๑ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การ
เลื่อนอันดับเงินเดือน การเลื่อนชั้นเงินเดือน การโอน การ
ให้กลับเข้ารับราชการ การสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก
การคัดเลือก การออกจากราชการ การสอบสวนและการ
รักษาวินัยของข้าราชการตุลาการสามัญ ให้นำกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือน
สามัญตลอดจนกฎ ก.พ. ต่าง ๆ มาใช้บังคับ

ตำแหน่งข้าราชการตุลาการใดเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
ข้าราชการตุลาการสามัญ โดยเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน
สามัญตำแหน่งใด ให้กำหนดโดยกฎ ก.พ.

ลักษณะ ๖

ข้าราชการตุลาการวิสามัญ

มาตรา ๔๒ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนอันดับ
เงินเดือน การเลื่อนชั้นเงินเดือน การออกจากราชการ การ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

สอบสวนและการรักษาวินัยของข้าราชการธุรการวิสามัญ ให้
นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับ
ข้าราชการพลเรือนวิสามัญตลอดจนกฎ ก.พ.ต่าง ๆ มาใช้บังคับ

ตำแหน่งข้าราชการตุลาการใดเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
ข้าราชการธุรการวิสามัญโดยเทียบกับตำแหน่งข้าราชการ
พลเรือนสามัญตำแหน่งใด ให้กำหนดโดยกฎ ก.พ.

ลักษณะ ๗

อ.ก.พ. กระทรวง

มาตรา ๔๓ ให้ อ.ก.พ. กระทรวง ประกอบด้วยรัฐมนตรี
เป็นประธาน ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธาน ประธาน
ศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษา
ศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา และอธิบดีศาลคดีเด็ก
และเยาวชนกลาง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้ อ.ก.พ. กระทรวง แต่งตั้งข้าราชการธุรการสามัญ
คนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ให้ อ.ก.พ. กระทรวงทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมด้วย

ลักษณะ ๘

วินัยและการลงโทษ

หมวด ๑

วินัย

มาตรา ๔๔ ข้าราชการตุลาการจะต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด และในเวลาพิจารณาพิพากษาคดีต้องอยู่ในมรรยาทอันดีงาม ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ แห่งลักษณะนี้

มาตรา ๔๕ ข้าราชการตุลาการต้องสนับสนุนการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๔๖ ข้าราชการตุลาการจะเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองไม่ได้

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้แทนทางการเมืองอื่นใด ข้าราชการตุลาการจะเข้าเป็นตัวละครทำการในการโฆษณาหรือชักชวนใด ๆ ไม่ได้

มาตรา ๔๗ ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

ห้ามมิให้ขัดกันหลักเสียง ถ้าไม่เห็นพ้องด้วยคำสั่งนั้นจะ
เสนอความเห็นคัดค้านเป็นหนังสือก็ได้ แต่ต้องเสนอโดย
ด่วน และเมื่อได้คัดค้านดังกล่าวมานั้นแล้ว ผู้บังคับบัญชา
มิได้ส่งถอนหรือแก้คำสั่งที่ส่งไป ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้อง
ปฏิบัติตาม แต่ให้ผู้บังคับบัญชารับรายงานขึ้นไปยังปลัด
กระทรวงยุติธรรมตามลำดับ

ในการปฏิบัติราชการ ห้ามมิให้กระทำการข่มผู้บังคับ
บัญชาเหนือตน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาต

มาตรา ๔๘ ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายแก่ราชการและด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริต

มาตรา ๔๙ ข้าราชการตุลาการต้องอุทิศเวลาของตนให้
แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไม่ได้

ห้ามมิให้เป็นตัวกระทำการในทางหุ้นส่วนหรือบริษัทนอก
จากทางราชการเป็นผู้ส่ง หรือได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๕๐ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาชื่อเสียงมิให้
ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

ห้ามมิให้ประพฤตินเป็นคนเสเพล มีหนี้สินรุงรัง เสพย์
สุรายาเมา หรือเล่นการพนันเป็นอาชญา กระทำความผิดอาญา
หรือกระทำการอื่นใด ซึ่งความประพฤติหรือการกระทำดังกล่าว
แล้วอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๕๑ ข้าราชการตุลาการต้องสุภาพเรียบร้อยต่อผู้
บังคับบัญชาและต่อประชาชน

ห้ามมิให้ดื้อหมิ่นเหยียดหยามบุคคลใด ๆ

มาตรา ๕๒ ข้าราชการตุลาการต้องถือและปฏิบัติตาม
ระเบียบแบบแผนของทางราชการ

มาตรา ๕๓ ข้าราชการตุลาการต้องไม่กระทำการอันเป็น
เหตุให้แตกความสามัคคี ระหว่างข้าราชการ

มาตรา ๕๔ ข้าราชการตุลาการต้องอดสาหะและอำนวย
ความสะดวกในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๕๕ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาความลับในราชการ

มาตรา ๕๖ ผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายตุลาการผู้ใดรู้ว่า
ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยแล้ว ไม่จัดการสอบสวน
พิจารณาและดำเนินการตามความในหมวด ๒ และ ๓ แห่ง

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

ลักษณะนี้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
แล้วแต่กรณี หรือไม่จัดการลงโทษตามอำนาจและหน้าที่
หรือจัดการลงโทษโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาชั้น
กระทำผิดวินัย

หมวด ๒

การลงโทษ

มาตรา ๕๑ โทษผิดวินัย มี ๕ สถาน

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) จดบำเหน็จความชอบ
- (๕) ภาคทัณฑ์

การสั่งลงโทษข้าราชการตุลาการในสถานไล่ออก ปลดออก
หรือให้ออก นั้น จะกระทำได้เมื่อได้ดำเนินการสอบสวน
พิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ แห่งลักษณะนี้แล้ว

มาตรา ๕๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ วรรคสอง
การไล่ออกนั้น รัฐมนตรี หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมาย

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๘๗

จากรัฐมนตรีจะส่งลงโทษได้เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังต่อไปนี้

(ก) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(ข) ทำความผิดอาญาและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือต้องคำพิพากษาให้เป็นคนล้มละลายทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

(ค) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และการขัดคำสั่งนั้นอาจเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(ง) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(จ) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๕๕ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ วรรคสอง การปลดออกนั้น รัฐมนตรี หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีจะส่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังไม่ถึงขนาดที่จะต้องถูกไล่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๘๗

ออกจากราชการ หรือถึงขนาดที่จะต้องไล่ออก แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน

มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ วรรคสอง การลงโทษให้ออกนั้น จะกระทำได้เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังไม่ถึงกับจะต้องถูกปลดออก หรือมีเหตุผลอันควรลดหย่อน

การสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นกรณีมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด ตามความหมายแห่งกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการกระทำผิดวินัย ซึ่งความผิดไม่ร้ายแรงถึงขนาดที่จะต้องไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก รัฐมนตรีจะสั่งดบำเหน็จความชอบเป็นเวลาไม่เกินสามปี ด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. ก็ได้

มาตรา ๖๒ ข้าราชการตุลาการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงถึงขนาดที่จะไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการตามมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ หรือมาตรา ๖๐ ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มีเหตุสมควรปรานี จะลงโทษภาคทัณฑ์โดยแสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏเป็นหนังสือและจะให้ทำทัณฑ์บนไว้ด้วยก็ได้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

หมวด ๓

การรักษาวินัย

มาตรา ๖๓ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใด ถูกกล่าวหาหรือ
กรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการ
การสอบสวนขั้นต้นโดยมิชักช้า

วิธีสอบสวนขั้นต้นนี้ จะทำโดยให้หม่อมการณเกี่ยวกับ
แจ้งเรื่องราวเป็นหนังสือหรือโดยบันทึกเรื่องราวและความเห็น
ก็ได้

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สอบสวนขั้นต้นแล้วเห็นว่า ข้าราชการ
ตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้พิจารณาดำเนินการตาม
มาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๕ แล้วแต่กรณี แต่ถ้าเกินอำนาจ
ของตน ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปตามลำดับ
เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณี

มาตรา ๖๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงถึงขนาดโทษสถานไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ให้
ผู้บังคับบัญชาต่อไปนี้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นอย่างน้อยสามคน
เพื่อทำการสอบสวน คือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

(๑) รัฐมนตรี สำหรับข้าราชการตุลาการทุกชั้น

(๒) ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลคดี
เด็กและเยาวชนกลาง หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาล แล้วแต่กรณี
สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งได้รับเงินเดือนชั้น ๑ และ ๒ และ
คะโต๊ะยุติธรรม

ในกรณีข้าราชการตุลาการกระทำผิดวินัย ผู้ที่เป็นกรรมการ
ต้องเป็นข้าราชการตุลาการ

คณะกรรมการสอบสวนต้องให้โอกาสผู้ต้องหาว่ากระทำ
ผิดวินัยให้คำชี้แจงแล้วรับดำเนินการสอบสวนให้เสร็จโดยเร็ว
กำหนดอย่างช้าไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง ถ้ามี
ความจำเป็นซึ่งจะสอบสวนให้ทันภายในกำหนดนั้นไม่ได้ ก็
ให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง แต่แต่ละครั้งเป็นเวลาไม่เกิน
สิบห้าวัน และต้องแสดงเหตุที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง
แต่ถ้าขยายเวลาแล้วยังสอบสวนไม่แล้วเสร็จ จะขยายเวลา
ต่อไปอีกได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้แต่งตั้ง

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้ว
ให้รายงานเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้ โดย
ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหาตามลำดับได้มีโอกาสดำเนินการ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

เห็นด้วย ถ้าคณะกรรมการหรือผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้ต้องหา
ทำผิดวินัย ก็ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมทำความเห็นรายงาน
ไปยัง ก.ต. เมื่อ ก.ต. ได้พิจารณาเห็นสมควรไล่ออก ปลดออก
หรือให้ออกจากราชการ จึงให้ส่งไล่ออก ปลดออก หรือให้
ออกจากราชการต่อไป ทั้งนี้ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔
วรรคสอง

สำหรับกรณีข้าราชการตุลาการต้องหาคดีอาญานั้น จะใช้
คำพิพากษาของศาลประกอบการพิจารณาตามความในวรรคก่อน
โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวนก็ได้

มาตรา ๖๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใด กระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงอันเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตั้งระบุไว้ในหลัก
เกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด ให้รัฐมนตรีหรือผู้บังคับ
บัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีพิจารณาสั่งไล่ออกหรือ
ปลดออกจากราชการได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการ
สอบสวนและพิจารณาตามมาตรา ๖๔ แต่ต้องได้รับความเห็น
ชอบของ ก.ต. ก่อน ทั้งนี้ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ วรรค
สอง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๘๗

มาตรา ๖๖ ข้าราชการตุลาการผู้ใด กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและผู้บังคับบัญชาสอบสวนพิจารณาแล้ว เห็นว่าสมควรลงโทษเพียงสถานภาคทัณฑ์ ก็ให้ผู้บังคับบัญชารายงานตามลำดับถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อเสนอ ก.ต. เมื่อ ก.ต. พิจารณาเห็นสมควรลงโทษ ก็ให้รายงานไปยังรัฐมนตรีเพื่อสั่ง

มาตรา ๖๗ ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้รับโทษนั้นกระทำความผิดเรื่องใด ฐานใด ในมาตราใด

มาตรา ๖๘ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใด ถูกสอบสวนเพื่อไล่ออกหรือปลดออก หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าให้อยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างสอบสวน หรือพิจารณา จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ จะสั่งให้พักราชการก็ได้

ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งให้พักราชการตามความในวรรคก่อนนั้น คือ

- (๑) รัฐมนตรี สำหรับข้าราชการตุลาการทุกชั้น
- (๒) ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลแล้วแต่กรณี

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งได้รับเงินเดือนชั้น ๑ และ ๒ และ
คะโต๊ะยุติธรรม

การให้พักราชการนั้น ให้พักรอคงเวลาทีสอบสวนพิจารณา
หรือคองเวลาทีคดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จ
แล้วหรือคดีถึงที่สุดแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกส่งให้พักรงได้กระทำ
ความผิดและไม่มีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้ผู้นั้นคองอยู่ใน
ราชการตามเดิม

เงินเดือนของผูที่ถูกส่งให้พักราชการดังกล่าวมานั้น ให้
เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเงิน

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่อาจส่งพักราชการได้ตามมาตรา ๖๔
ถ้ารัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ข้าราชการตุลาการผูถูกสอบสวน
เพื่อไล่ออกหรือปลดออก หรือถูกฟ้องคดีอาญานั้น มีมลทิน
หรือมัวหมองในกรณีที่พิจารณาสอบสวนหรือในคดีนั้น เมื่อ
ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ค. แล้ว จะส่งให้ออกจากราชการ
โดยให้รอการพิจารณาจ่ายบำเหน็จบำนาญไว้ก่อนก็ได้ แต่ถ้า
ภายหลังการสอบสวนพิจารณาได้ความเป็นสัจย์ หรือศาล
พิพากษาว่ามีความผิดที่จะต้องลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

ให้ออก ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ตรงตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ถ้าปรากฏว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยได้ส่งไปโดยผิดหลง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษได้ แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเช่นว่านี้จะต้องได้รับอนุมัติจาก ก.ต. เสียก่อน

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวในวรรคก่อน ให้กระทำได้ภายในกำหนดสองปีนับแต่วันส่งลงโทษ

ลักษณะ ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ ในวาระที่พระราชบัญญัตินี้เริ่มใช้บังคับ ข้าราชการตุลาการคนใดจะได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.ต. เป็นผู้กำหนดภายในวงเงินงบประมาณ แล้วเสนอรัฐมนตรีเพื่อยกตามมติของ ก.ต. นั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้า ก.ต. ยังมีได้กำหนด ก็ให้ข้าราชการตุลาการได้รับเงินเดือนไปตามเดิมก่อน

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๗

ส่วนคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ รัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณากำหนด ถ้า รัฐมนตรียังมีได้กำหนดก็ให้ได้รับเงินเดือนไปตามเดิมก่อน

ในปงบประมาณต่อมา ข้าราชการตุลาการคนใดยังไม่ได้ เงินเดือนในอัตราขั้นต่ำของตำแหน่ง ให้ปรับให้ได้รับเงินเดือน ขั้นต่ำของตำแหน่งแทนการขึ้นเงินเดือน แต่ถ้าการปรับให้รับ อัตราขั้นต่ำของตำแหน่งจะเป็นการให้ได้รับการเลื่อนเงินเดือน สูงกว่าสองขั้น ก็ให้ได้รับเงินเดือนในปีนั้นเพียงสองขั้น และในปีต่อไป ถ้าเงินเดือนยังไม่ถึงอัตราขั้นต่ำของตำแหน่ง ให้ได้รับเงินเดือนปีละสองขั้นจนกว่าจะถึงขั้นต่ำของ ตำแหน่ง

มาตรา ๑๒ ข้าราชการตุลาการวิสามัญผู้ใดได้รับราชการอยู่ ตั้งแต่ก่อนวันขึ้นบังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๙๖ และทำการ หรือเคยทำการในตำแหน่ง ข้าราชการตุลาการสามัญ ซึ่งหัวหน้าแผนกรับรองว่ามีคุณวุฒิ ความสามารถที่จะรับบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการวิสามัญได้ และ เมื่อมีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการสามัญขึ้นจัตวาว่างลง และ รัฐมนตรีเห็นสมควรจะบรรจุในชั้นนั้น เจ้าอันคับ และชั้น

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ ก็ให้บรรจุได้เมื่อได้รับอนุมัติจาก
อ.ก.พ. กระทรวงแล้ว

มาตรา ๗๓ ข้าราชการฝ่ายตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัย
ข้าราชการฝ่ายตุลาการก่อนหรือภายหลังวันใช้พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๕๔๕ และผู้
บังคับบัญชาได้สั่งให้ดำเนินการสอบสวนไปแล้ว ถ้าการสั่ง
และการสอบสวนพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วถูกต้องตามวิธีการ
ที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ให้ถือว่าเป็นอันสมบูรณ์ ถ้ากรณียังค้าง
ระหว่างการสอบสวน ก็ให้ดำเนินการสอบสวนตามวิธีการนั้น
ต่อไปจนกว่าจะเสร็จ แต่การพิจารณาและสั่งลงโทษให้ดำเนิน
การตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๔ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการตุลาการตามมาตรา
๒๕ เป็นครั้งแรกภายในหกสิบวันนับแต่วันใช้บังคับพระราช
บัญญัตินี้ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตุลาการ
ตามมาตรา ๒๕ ให้ข้าราชการตุลาการและข้าราชการบำนาญที่
ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการตาม พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงทำหน้าที่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๓

กรรมการ ตุลาการ ตาม พระราชบัญญัติ^๕นี้ จนกว่าจะได้^๕แต่งตั้ง
กรรมการตุลาการตามมาตรา ๒๕ ใหม่แล้ว

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกเป็นข้าราชการ
ตุลาการสามัญชนโท อันดับพิเศษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๔๘๕ อยู่แล้วก่อนวันใช้
บังคับพระราชบัญญัติ^๕นี้^๕ หรือจะพึงมีสิทธิดังกล่าวภายใน
เวลาสี่ปีนับจากวันใช้บังคับพระราชบัญญัติ^๕นี้ ถ้าหากจะคงใช้
บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธ
ศักราช ๒๔๘๕ กิด ก็ให้^๕มีสิทธิสมัครคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้
พิพากษาได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
โดยที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งได้ประกาศใช้
ไปแล้วนั้น สมควรจะได้^๕รับการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแก่กาลสมัย
จึงได้แก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ทำนองเดียวกับที่ได้กระทำมาแล้วสำหรับ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

๑๕๕๒

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๗

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการ

ชั้น	ขั้น
๑	๓๐๐-๓๒๐-๓๕๐
๒	๓๕๐-๓๘๐-๔๒๐-๔๖๐-๕๐๐-๕๕๐-๖๐๐-๖๕๐
๓	๖๕๐-๗๐๐-๗๕๐-๘๐๐
๔	๘๐๐-๙๐๐-๑,๐๐๐-๑,๑๐๐-๑,๒๐๐
๕	๑,๐๐๐-๑,๑๐๐-๑,๒๐๐-๑,๓๐๐
๖	๑,๑๐๐-๑,๒๐๐-๑,๓๐๐-๑,๔๐๐
๗	๑,๔๐๐-๑,๕๐๐-๑,๖๐๐
๘	๑,๗๐๐

บัญชีอัตราเงินเดือนตะโตะยุติธรรม

อันดับ	ขั้น
๑	๓๐๐-๓๒๐-๓๕๐